



KYLMÄALAN URAKOINNIN
YLEISET TOIMITUSEHDOT

KYLA 21

31.3.2021

Suomen Kylmäliikkeiden Liitto ry (jäljempänä SKLL) on 31.3.2021 vahvistanut nämä sopimusehdot sovellettavaksi asennuksen sisältävien laitetöiden tarjouksissa ja urakoinnissa.

1. SOVELTAMISALA

Näitä yleisiä sopimusehtoja sovelletaan jäähdytys- ja lämpöpumppulaitosten toimituksissa ja urakoinneissa sekä muissa asennuksen sisältävissä kylmäkoneistojen ja lämpöpumppujen toimituksissa ja urakoinneissa.

Lisäksi näitä yleisiä sopimusehtoja sovelletaan aina, kun ne ovat liitettynä tarjoukseen, jolloin ne ovat osa tarjouksen sisältöä.

Ehtojen muutoksista ja lisäyksistä on sovittava kirjallisesti.

2. MÄÄRITELMÄT

Alla mainituille määritelmille on näissä toimitusehdoissa annettu seuraava sisältö:

» **Tarjous:**

Tarjouksella tarkoitetaan sitä asiakirjakokonaisuutta, joka muodostuu tarjouksesta sekä siihen liittyvistä urakoitsijan laatimista suunnitelma-asiakirjoista, piirustuksista ja muista tarjouksessa viitatuista asiakirjoista.

» **Sopimus:**

Toimitusta koskeva sopijapuolten välinen kirjallinen sopimus liitteinen, sovittuine muutoksineen ja lisäyksineen. Tarjouspohjaisessa kaupassa sopimus syntyy, kun tilaaja on ilmoittanut hyväksyvänsä urakoitsijan tarjouksen tai urakoitsija on hyväksynyt tilaajan yksilöidyn tilauksen. Urakoitsija vahvistaa saamansa tilauksen kirjallisella tilausvahvistuksella.

» **Laitteisto:**

Määrättyyn toimintakokonaisuuteen kuuluvat koneet, laitteet, raaka-aineet ja muut tarvikkeet sekä urakoitsijan työ, jotka sopimuksen mukaan kuuluvat toimitukseen.

» **Urakka:**

Yhden tai useamman laitteiston sekä sopimukseen sisällytettyjen aputöiden ja hankintojen muodostama kokonaisuus.

» **Asennuspaikka:**

Se paikka, jossa asennus tapahtuu, sekä materiaalin ja asennustarvikkeiden kuljetuksen, purkauksen ja varastoinnin kannalta välttämätön ympäristö.

» **Kirjallinen ilmoitus:**

Sopijapuolen allekirjoittama ilmoitus, joka on lähetetty toiselle sopijapuolelle Sopimuksessa ilmoitettuun sähköpostiosoitteeseen.

» **Kylmäkoneisto ja lämpöpumppu:**

Yhdistelmä toisiinsa liitettyjä, kylmäainetta sisältäviä osia, jotka muodostavat yhden tai useamman suljetun piirin, joissa kylmäaine kiertää sitoen ja luovuttaen lämpöä (ts. jäähdytys ja lämmitys).

» Jäähdytys- ja lämpöpumppulaitos:

Laite tai laitekokonaisuus, jonka tarkoitus on jäähdyttää tai lämmitteä tilaa (tiloja) tai tuotetta (tuotteita) tai ylläpitää tilan (tilojen) tai tuotteen (tuotteiden) lämpötila kylmäkoneiston tai lämpöpumpun avulla.

» Tulityö:

Työ, jonka tekemisestä syntyy kipinöitä tai, jossa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja, joka aiheuttaa palovaaraa.

3. TARJOUS

Tarjoukseen sovelletaan näiden sopimusehtojen mukaisia ehtoja, ellei hyväksytyssä tarjouksessa tai tilauksessa ole toisin sovittu.

3.1 Tekijänoikeus

Tarjousasiakirjoja ei saa luovuttaa ilman asiakirjat tehneen urakoitsijan suostumusta kolmannelle osapuolelle, eikä käyttää niitä muissa kohteissa.

3.2 Voimassaolo

Tarjous on voimassa yhden kuukauden sen päiväyksestä luettuna.

4. LAAJUUS, LAIT JA MÄÄRÄYKSET

4.1 Urakan laajuus ilmenee tarjouksessa ja siihen kuuluvista asiakirjoista. Mikäli tarjouksessa ei ole muuta ilmoitettu, urakkaan ei sisälly:

- » rakennustekniset työt
- » rakennusaputyöt ja hankinnat
- » koneiden ja laitteiden ulkopuoliset sähköasennustyöt tarvikkeineen
- » hälytysten jatkosiirto kohteista valvontakohteeseen
- » annettujen urakkarajojen mukaisesti liitännät vesi- ja viemäriverkostoihin eikä niihin tarvittavat putkityöt tarvikkeineen
- » yli 70 kg painoisten tarvikkeiden ja laitteiden siirrot työmaalla rakennusalueen sisäpuolella
- » nostot vesikatoille tai konetasanteille (nostotöissä edellytetään urakoitsijan edustajan läsnäoloa)

4.2 Laitteistot toimitetaan asennusmaassa tarjouspäivänä Suomessa voimassa olevien lakien, asetusten ja määräysten mukaisena. Urakoitsija on velvollinen suorittamaan muutostöinä sellaiset muutokset, jotka aiheutuvat tarjouspäivän ja luovutuksen välisenä aikana voimaan tulleista toimitettavaan laitteistoon sovellettavista lakien, asetusten ja määräysten muutoksista.

Urakoitsijan on ilmoitettava edellä mainittujen säädösten muuttumisen aiheuttamista muutoksista, niiden vaikutuksesta kauppahintaan, toimitusaikaan ja muihin sopimusehtoihin kirjallisesti Tilaajalle. Urakoitsija suorittaa tarvittavat muutokset, kun Tilaaja on ilmoittanut hyväksyvänsä nämä vaikutukset.

Mikäli muutostyöt ovat Urakoitsijan näkemyksen mukaan suoritettava kiireellisesti, saa Urakoitsija suorittaa muutostyöt heti Tilaajalle tehdyn ilmoituksen jälkeen, ennen kuin muutostöiden vaikutuksesta kauppahintaan ja muihin sopimusehtoihin on sovittu Tilaajan kanssa.

Mikäli sopijapuolet eivät pääse sovintoon mainittujen muutostöiden vaikutuksista, urakoitsijan on ennen sopimukseen pääsyä tai kohdan 19 ratkaisua odottaessa tehtävä työ laskutustyönä. Tilaajan tulee kuitenkin urakoitsijan vaatimuksesta suorittaa maksu siltä osalta, joka voidaan pitää riidattomana.

4.3 Muutostyöt.

Mitä jäljempänä on puhuttu muutostöistä, pätee myös lisätöihin.

Muutos- ja lisätöiden arvo lasketaan lisätarjouksen tai tilausvahvistuksen perusteella.

4.3.1 Tilaaja voi luovutushetkeen saakka vaatia muutoksia sovittuun toimituslaajuuteen, rakenteisiin ja suoritustapaan. Urakoitsija voi luovutushetkeen asti ehdottaa tilaajalle muutoksia, jotka hänen mielestään olennaisesti parantaisivat laitoksen toimivuutta ja taloudellisuutta.

4.3.2 Urakoitsijan on muutosvaatimuksen saatuaan tai sitä ehdotettuaan ennen muutosta ilmoitettava tilaajalle kirjallisesti, onko muutos mahdollinen, miten se voidaan toteuttaa ja miten se vaikuttaa kauppahintaan, toimitusaikaan ja muihin sopimusehtoihin.

4.3.3 Urakoitsija ei ole velvollinen noudattamaan tilaajan muutosvaatimusta, ellei muutostöiden vaikutuksesta kauppahintaan ja muihin sopimusehtoihin ole sopijapuolten kesken kirjallisesti sovittu.

5. ASENNUSVALMIUS

5.1 Urakoitsija laatii Tilaajan pyynnöstä urakkaa koskevan laatusuunnitelman, joka vahvistetaan yhteisesti tilaajan kanssa.

Mikäli laatusuunnitelmaa ei vaadita tehtäväksi, on urakoitsijan sovittuna aikana tai hyvissä ajoin ennen asennuksen alkamista toimitettava tilaajalle tiedot siitä, miten asennus tapahtuu. Tilajalle on samalla annettava tiedot perustusten ja asennusalojen tekemiseksi, kuljetus- ja työskentelytilojen varaamiseksi asennuskohteen ympärille sekä laitteistoon kytkettävien vesi-, viemäri- ja sähköliitosten järjestämiseksi. Urakoitsijan on ilmoitettava asennusvalmiudesta tilaajalle kirjallisesti niin aikaisin, että tilaaja voi ajoissa ryhtyä niihin asennuksen suorittamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin, joista hänen on huolehdittava.

5.2 Tilaajan on suoritettava valmistelutyöt kohdassa 5.1 mainittuja ohjeita noudattaen sekä vastattava niiden kestävydestä. Ellei töiden valmistusaikaa ole määrätty, niiden on oltava valmiina hyvissä ajoin, että asennus voidaan aloittaa sovittuna ajankohtana. Tilaaja ilmoittaa urakoitsijalle valmistelutöiden suorituksesta.

5.3 Sopijapuolten on, viimeistään urakoitsijan ilmoitettua materiaalien olevan toimitusvalmiina, kirjallisesti nimettävä ne henkilöt, jotka edustavat heitä asennustyön aikana. Edustajien tulee olla asennuspaikalla tai tavoitettavissa työaikana. Ellei muuta ole sovittu, heillä tulee olla valtuudet käsitellä edustamansa osapuolen nimissä kaikkia sopimuksen täyttämistä ja asennustyötä koskevia kysymyksiä. Niissä tapauksissa, joissa vaaditaan kirjallista ilmoitusta, kyseinen edustaja on kelpoinen ottamaan ilmoituksia vastaan.

5.4 Tilaajan on tiedotettava kirjallisesti urakoitsijalle asennuspaikalla työskenteleviä koskevista turvallisuusmääräyksistä. Urakoitsija vastaa siitä, että hänen henkilöstönsä noudattaa näitä määräyksiä. Tilaaja voi vaatia, ettei turvallisuusmääräyksiä rikkovia työntekijöitä päästetä asennuspaikalle.

5.5 Urakoitsijan on ilmoitettava tilaajalle asennustyöhön liittyvistä erityisistä vaaratekijöistä ja niiden vaatimista toimenpiteistä.

5.6 Urakoitsija hankkii ja suorittaa asennustöiden suorittamiseksi tarvitsemansa telinetyöt. Tarjousvaiheessa ennakoimattomat telinetyöt, hankkii ja suorittaa Tilaaja.

5.7 Urakoitsijan kaikkien hitsaus- ja / tai juotostöihin osallistuvien asentajien on esitettävä henkilökohtainen tulityölupa rakennustyön vastaavalle mestarille tai tilaajan määräämälle Tulitöistä vastaavalle henkilölle.

5.8 Urakoitsija vastaanottaa ennalta sovitut pääkomponenttilähettykset, kuten kompressorikoneikot, lauhduttimet, höyrystimet, lämmönsiirtimet, putket, eristeet, sähkökeskukset ja kylmäkalusteet. Ne ovat tilaajan alueella ja tänä välivarastoinnin aikana myös tilaajan vastuulla.

Urakoitsija myös tarkastaa ne ulkoisesti ja tarvittaessa reklamoi niiden kuljetuksen jälkeisestä kunnosta.

5.9 Ellei laitteiston osia voida toimittaa työmaalle urakoitsijasta johtumattomista syistä alkuperäisen aikataulun mukaisesti eikä laitteiden toimitusaikoja saada muutettua, urakoitsija varastoi laitteet tilaajan lukuun.

6. TILAAJAN MYÖTÄVAIKUTTAMISVELVOLLISUUS

Tilaajan edellytetään huolehtivan kustannuksellaan 5.1. kohdassa mainittujen seikkojen lisäksi seuraavista asennustöiden suorittamiseksi tarpeellisista velvoitteista, ellei niistä ole erikseen toisin sovittu.

6.1 Tilaaja antaa työtuloksen aikaansaamisessa tarvittavat tilaajan toimitettavaksi kuuluvat suunnitelma- ja muut asiakirjat ajoissa urakoitsijan käyttöön. Tilaajan velvollisuus on huolehtia eri suunnitelma-asiakirjojen vertaamisesta siten, että ne eivät ole ristiriidassa eri urakoitsijoiden kanssa, erityisesti huomioiden urakkarajat. Tilaajan tulee ilmoittaa urakoitsijalle kirjallisesti, kun näin on toimittu.

6.2 Tilaaja vastaa siitä, että asennus voidaan suorittaa olosuhteissa, jotka ovat asennuspaikalla voimassa olevien työoloja koskevien lakien, asetusten ja määräysten mukaiset.

Tilaaja järjestää työn laajuuden edellyttämät riittävät työskentely- ja sosiaalitulat. Tilaaja varaa urakoitsijalle tarvittavien tietoliikenneyhteyksien vapaan käyttöoikeuden urakkasuoritusten hoitamiseksi tarpeellisia puheluita ja mahdollisten asennusohjeiden ym. lähettämistä ja vastaanottamista varten.

6.3 Tilaaja asettaa urakoitsijan käyttöön asennuspaikalla tai sen läheisyydessä lukittavissa olevan, suojatun säilytystilan laitteiden ja tarvikkeiden työaikaista varastointia varten sekä suojaa keskeneräiset, asennuksen alaiset sekä valmiit laitteet ja tarvikkeet kohdan 6.5 mukaisesti.

6.4 Tilaaja huolehtii siitä, että asennuspaikalla on urakoitsijan käytettävissä asennustöiden aikana sekä koestus- että säätötöitä tehtäessä tarvittava määrä vettä ja käyttövoimaa sekä sähköliitäntäpisteet ja riittävä valaistus.

6.5 Urakoitsija vastaanottaa ennalta sovitut pääkomponenttilähettykset, kuten kompressorikoneikot, lauhduttimet, höyrystimet, lämmönsiirtimet, putket, eristeet, sähkökeskukset ja kylmäkalusteet. Ne ovat tilaajan alueella ja tänä välivarastoinnin aikana myös tilaajan vastuulla.

6.6 Tilaaja vastaa työmaalla tarvittavasta paloturvallisuusvalvonnasta ja suojauksesta hitsaus- ja juotostöiden aikana sekä sen jälkeen.

6.7 Tilaaja huolehtii siitä, että työmaa-alue on sellaisessa kunnossa ja käytettävissä sellaiseen aikaan, että urakoitsija voi haitatta suorittaa työt ilman ylitöitä ja ylimääräisiä viivytyksiä. Tilaaja huolehtii työmaan ja tarvittavien kulkuväylien puhtaanapidosta, lumitöistä ja jätteiden käsittelystä.

7. URAKKA-AIKA

7.1 Urakan tulee valmistua sovitusajassa. Mikäli valmistumisaikaa ei ole sovittu, edellytetään, että työt voidaan kokonaisuudessaan saattaa loppuun kohtuullisen ja tavanomaisen toimitusajan kuluessa.

Jos valmistumisajankohdaksi on sovittu tietty viikko, urakan on oltava valmis viimeistään kyseisen viikon viimeisenä työpäivänä.

7.2 Tilaaja sitoutuu antamaan urakoitsijalle työaikataulun niiden muiden tilaajan tekemien tai teettämien töiden osalta, joista urakoitsija on riippuvainen. Tilaajan on huolehdittava siitä, että työmaalla suoritettavat rakennustekniset-, putki- ja sähkötyöt, tarvikkeiden siirrot ja nostotyöt, joista urakoitsijan suoritus on riippuvainen, edistyvät sovittujen aikataulujen mukaisesti eivätkä haittaa urakoitsijan työsuoritusta.

7.3 Urakoitsija sitoutuu tilaajan edellyttäessä laatimaan työaikataulun omista töistään sekä niihin liittyvien oheistöiden valmiusvaatimuksista.

7.4 Urakka-aika lasketaan alkavaksi aikaisintaan siitä päivästä, kun edellytykset urakan suorittamiseksi urakka-asiakirjojen mukaisessa laajuudessa ovat olemassa.

7.5 Urakan katsotaan valmistuneen sinä päivänä, jona tilaaja on ottanut sen kohdan 11 mukaisesti vastaan.

7.6 Urakka-aikaa on pidennettävä, mikäli urakka viivästyy kohdassa 18 mainitusta syystä, tilaajasta johtuvasta syystä tai lisä- ja muutostöiden takia. Urakka-aikaa on pidennettävä ajalla, joka vastaa edellä mainittujen syiden todellista urakkaa viivästänyttä vaikutusta.

7.7 Urakoitsijan on viivytyksettä ja kirjallisesti ilmoitettava tilaajalle, kun ilmenee, että urakkaa ei voida luovuttaa alun perin sovittuna tai kohdan 7.6 mukaisesti siirrettynä ajankohtana tai mikäli luovutus viivästyy.

Urakoitsijan on samalla ilmoitettava viivästyksen syy ja mahdollisuuksien mukaan arvioitu luovutusajan kohta.

7.8 Laitteiston käynnistämisen jälkeen Tilaajan on aina varattava tietty aika ja tarvittavat hyödykkeet laitteistojen säätö-, mittaus- ja yhteiskoeikäyttöä. Koekäyttöaika sovitaan yhteisesti. Urakoitsijan velvollisuus on yhteisesti sovittuna aikana suorittaa koekäyttö säädösten ja standardien mukaisesti.

Mikäli Urakoitsija ei Tilaajasta johtuvasta syystä voi suorittaa koekäyttöä, ei urakoitsija ole korvausvelvollinen mahdollisten käyttöhäiriöiden osalta eikä tilaajalla näin ollen myöskään ole oikeutta vaatia korvausta mahdollisten vahinkojen osalta. Kummallakin osapuolella on oikeus vaatia näiden koekäyttöjen suorittaminen. Mikäli tämä ei sopijapuolista riippumattomista syistä (esim. ilmastolliset olosuhteet) ole mahdollista, tehdään edellä mainitut työt heti, kun olosuhteet ovat suotuisat.

8. LASKUTUS

8.1 Mikäli muuta ei ole sovittu urakan maksueristä, tilaaja suorittaa urakoitsijalle maksuerätaulukon mukaiset maksuerät, jotka vastaavat toimitetun erän osuutta koko urakkasummasta. Urakkasumman viimeinen maksuerä on laskutuskelpoinen, kun työ on valmis ja vastaanotettu ja siitä on tehty vastaanottopöytäkirja, jonka kumpikin sopijapuoli on allekirjoittanut. Tilaajan on tällöin, ellei muuta maksuaikaa ole sovittu, täytettävä maksuvelvollisuutensa 14 vrk:n kuluessa siitä, kun lasku on saapunut.

8.2 Maksuksi hyväksytään laskua vastaan maksettu pankki- ym. suoritus. Maksusuorituksen viivästyessä erääntymispäivästä tilaaja on velvollinen maksamaan urakoitsijalle korkolain mukaisen vuotuisen viivästyskoron.

8.3 Ellei tilaaja maksa erääntynyttä saatavaa 3 kk:n kuluessa urakoitsijalla on oikeus kirjallisesti purkaa sopimus ja vaatia tilaajalta erääntynyt saatava viivästyskorokoineen sekä lisäksi korvausta kärsimästään vahingosta ja purun aiheuttamista kustannuksista. Korvaus voi olla enintään maksamattoman erän suuruinen.

9. TARJOUSSHINTA JA KUSTANNUSMUUTOKSET

9.1 Valtiovallan lainsäädännöllisistä toimenpiteistä (laki, asetus, valtioneuvoston tai ministeriön asetus tai päätös) johtuvat kustannusmuutokset

- » joiden peruste on syntynyt sopimukseen johtaneen tarjouksen antamisen tai muissa tapauksissa sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen
- » joita ei ole tarjousta tai vastaavasti sopimusta tehtäessä ottaa huomioon ja
- » jotka ovat sopimuksen käsittävään työhön välittömästi ja olennaisesti vaikuttavia tekijöitä siten, että

niiden vaikutus urakkahintaan on vähintään +/- 0,5 %, on otettava huomioon urakkahintaa lisäävänä tai vähentävänä tekijänä, jos jompikumpi sopijapuoli tekee tästä toiselle sopijapuolelle kirjallisen vaatimuksen kahden kuukauden kuluessa ao. säännöksen tultua voimaan.

9.2 Arvonlisävero lasketaan urakkahintaan kulloinkin todellisena maksettavana verona.

Sopijapuolilla ei ole oikeutta 9.1 kohdan kustannusmuutoksiin, siltä osin kun sopimukseen sisällytetty indeksiehto korvaa muutoksen.

10. KOKEET, VIRANOMAIS- SEKÄ VASTAANOTTOON LIITTYVÄT TARKASTUKSET

10.1 Vastaanottotarkastuksessa on suoritettava standardin EN 378, Kylmäkoneistot ja lämpöpumput. Turva- ja ympäristövaatimukset, osan 2, kohdan 6.3 mukaiset soveltuvat testaukset.

Tilaajan on annettava veloituksetta urakoitsijan käyttöön luovutuskokeiden ja niiden yhteydessä tehtävien loppusäätöjen ja tarkastusten suorittamiseksi tarvittava käyttövoima, sähkö, vesi ja raaka-aineet sekä toimintaolosuhteita jäljittävien kokeiden sekä tarkastusten suorittamiseksi tarvittavat apuvälineet ja henkilökunta. Ellei tilaaja täytä näitä velvoitteitaan tai on osallistumatta kokeisiin niin, ettei niitä saada suoritetuksi urakoitsijasta riippumattomista syistä sovittuna aikana, katsotaan kokeet suoritetuksi urakoitsijan ilmoittaman määräajan päättyessä.

Ennen käyttöönottoa on kaikki kylmlaitokset, kaikki komponentit tai koko kylmäkoneisto testattava standardin EN 378-2 kohdan 6.3 mukaisella tavalla.

Urakoitsija suorittaa työvaiheiden edellyttämässä järjestyksessä omatoimisesti ja omalla kustannuksellaan kohteen vaatimat tarkastukset, jotka on eritelty luovutuskansion SKLL:n virallistamassa sisällysluettelossa. Em. tarkastuksista on tehtävä SKLL:n hyväksymät pöytäkirjat. Niiden on oltava kuitattuna ja liitettynä luovutuskansioon.

10.2 Viranomaistarkastukset. Urakoitsija hoitaa myös työvaiheiden edellyttämässä järjestyksessä omatoimisesti yhteydenpitoa valvontaviranomaisiin ja muihin sopijapuoliin, joiden tarkastuksia ja / tai hyväksyntää järjestelmät ja tuotteet edellyttävät. Kaikkien viranomaistarkastusten on myös oltava suoritettuna vastaanottotarkastukseen mennessä. Kaikki edellä mainitut tarkastukset urakoitsija suorittaa omalla kustannuksellaan.

Muista urakoitsijalle osoitetuista viranomaistarkastuksista ja kustannuksista vastaa tilaaja. Uusinta-tarkastuksista, joka ei johdu urakoitsijan viaksi luettavasta syystä, veloitetaan erikseen. Sopimuksen solmimisen jälkeen lain, asetuksen tai muun viranomaismääräyksen muutoksen takia sopimuksen solmimisen aikaan ennakoimattomasta viranomaistarkastuksesta ja sen kustannuksista vastaa tilaaja.

10.3 Asennustyön valmistuttua ja edellä mainittujen kokeiden sekä tarkastusten jälkeen on suoritettava varsinainen vastaanottotarkastus, elleivät osapuolet erikseen kirjallisesti sovi vastaanotosta ilman vastaanottotarkastusta.

Vastaanottotarkastuksesta laaditaan vastaanottotarkastuksen pöytäkirja ja samaisen tarkastuksen yhteydessä laaditaan em. asiakirjan liitteeksi erillinen virhe- ja puuteluettelo, johon kirjataan mahdolliset huomautukset ja puutteet. Urakoitsija korjaa puutteellisuudet tarkastuksen yhteydessä sovittavan määräajan kuluessa. Puutteellisuuksien poisto, mikäli niin sovitaan, todetaan tilaajan toimesta jälkitarkastuksessa. Tarkastus voidaan myös jaksottaa laitteistoittain tai suoritusvaiheittain.

10.4 Urakoitsijalla ja tilaajalla on oikeus vaatia osatarkastuksia, vaikka niistä ei ennakolta olisi sovittu jos nämä ovat tarpeellisia maksuerän maksukelpoisuuden toteamiseksi tai jos toimituserä muiden asennustöiden vuoksi jää piiloon tai muuten myöhäisemmässä vaiheessa kohtuuttoman vaikeaksi tarkastaa. Ylimääräisten tarkastusten kustannuksista vastaa tarkastusta pyytänyt.

10.5 Mikäli jompikumpi sopijapuoli ei sovittuna aikana voi olla tarkastuksessa läsnä, on sovittava uusi tarkastusajankohta. Mikäli sopijapuoli ei saavu lykättyynkään tarkastuksen ajankohtaan se voidaan suorittaa hänen poissaolostaan huolimatta. Molemmilla sopijapuolilla on tällöin oikeus kutsua ulkopuolinen asiantuntija olemaan läsnä tarkastuksessa toisen sopijapuolen kustannuksella.

11. VASTAANOTTO

11.1 Urakka katsotaan vastaanotetuksi, kun vastaanottomenettely on kohdan 10 mukaisesti hyväksyttävästi suoritettu.

Vähäiset puutteet, jälkisaadot ja täydennykset, joilla ei ole laitteistojen käytön kannalta merkitystä, eivät saa estää vastaanottoa.

11.2 Luovutusmateriaali ja ohjekirjat. Viimeistään vastaanotossa urakoitsijan on toimitettava kaikki kohdan 10 mukaiset koe- ja tarkastuspöytäkirjat SKLL:n luovutuskansion sisältöluettelon mukaisena asiakirjakoosteena sähköisesti tai luovutuskansiossa 1-3 vastaanottotarkastuksessa ilmoitetulle taholle.

Urakoitsijan ei tarvitse luovuttaa piirustuksia, joiden avulla laitteisto tai sen varaosia voitaisiin valmistaa.

11.2.1 Laitteistoa, sen valmistusta ja asennusta koskevat piirustukset ja muut asiakirjat sekä luovutuskansio (kohta 11.2), jotka sopijapuolet ovat toisilleen luovuttaneet, ovat luovuttajan omaisuutta.

Saamiaan piirustuksia, teknisiä asiakirjoja tai muita teknisiä tietoja ei toinen sopijapuoli saa luovuttajan suostumuksetta käyttää muuhun tarkoitukseen kuin siihen, johon ne on luovutettu. Niitä ei saa kopioida tai muuten jäljentää eikä luovuttamalla tai muulla tavalla antaa niistä tietoa kolmannelle.

11.3 Kummankin sopijapuolen on esitettävä toisiinsa kohdistuvat vaatimuksensa perusteiltaan yksilöitynä viimeistään vastaanoton yhteydessä sillä uhalla, että oikeus näiden vaatimusten tekemiseen on muutoin menetetty.

11.4 Viivästys. Tilaajalla on oikeus viivästyssakkoon, mikäli urakkaa tai sen toimituserää, jolle on määritelty erillinen luovutusajankohta ei ole urakoitsijasta johtuvasta syystä luovutettu kohdan 11.1 mukaisesti sovittuun ajankohtaan mennessä tai kohdan 7.6 mukaisesti pidennetyn ajan kuluessa. Viivästyssakko on 0.1 % jokaiselta täydeltä toimitusviikolta, enintään 7,5 % viivästyneen toimituserän urakkahinnasta.

Tilaaja menettää oikeutensa viivästyssakkoon, mikäli hän ei ole esittänyt sitä koskevaa vaatimusta viimeistään vastaanotossa. Viivästyssakon lisäksi tilaajalla ei ole oikeutta saada muuta korvausta urakoitsijan viivästyksen vuoksi.

12. LAITOKSEN KÄYTTÖNOTTO

Tilaaja ei ilman urakoitsijan suostumusta saa ottaa laitteistoja tai urakan osia käyttöön ennen kohdan 11.1 mukaista vastaanottoa. Mikäli tilaaja ilman urakoitsijan suostumusta näin menettelee, toimitus katsotaan vastaanotetuksi kohdan 11.1 mukaisesti. Pitämättömiä toimitustarkastuksia ja kokeita ei tällöin tarvitse pitää.

13. VAHINGONVAARAN SIIRTYMINEN

Ellei muuta ole sovittu, tilaajan vastaanotettua urakkasuorituksen kohtien 10 ja 11 mukaisesti, urakkasuorituksen vahingonvaara siirtyy tilaajalle.

14. VASTUU LAITTEISTON VIRHEISTÄ, TAKUU

14.1 Urakoitsija sitoutuu jäljempänä mainitun mukaisesti korjaamaan kaikki toimitusvastuunsa piiriin kuuluvissa laitteistoissa ja asennuksissa syntyneet viat takuuajana.

14.2 Takuu on voimassa 12 kk siitä päivästä, jolloin urakka tai sen osatoimitus on kohdan 11 mukaisesti vastaanotettu tai milloin erityistä vastaanottotarkastusta ei pidetä, siitä päivästä, jolloin urakoitsija on antanut tilaajalle suostumuksen ottaa laitteiston käyttöön. Koneikoiden osalta takuu astuu voimaan niiden käynnistyspäivämäärästä alkaen. Päivämäärä tulee merkitä työmaakokouksen pöytäkirjaan tai se on oltava muutoin nähtävillä lopullisten luovutusasiakirjojen yhteydessä.

14.3 Tilaajan on ilmoitettava virheestä sen ilmaannuttua kirjallisesti ilman aiheetonta viivästystä tai viimeistään kahden (2) viikon kuluessa siitä, kun virhe on huomattu tai se olisi kohtuudella pitänyt huomata. Ilmoituksessa on mainittava, miten virhe ilmenee. Mikäli on syytä olettaa, että virhe saattaa aiheuttaa vahinkoja ilmoitus on tehtävä heti. Mikäli tilaaja ei tee vahinkoilmoitusta määräaikaisten kuluessa, hän menettää oikeutensa esittää vaatimuksia vian perusteella.

14.4 Saatuaan ilmoituksen urakoitsijan on korjattava vika niin nopeasti kuin tilanne edellyttää. Vika korjataan normaalin työajan puitteissa. Urakoitsija vastaa tästä aiheutuvista kustannuksista lukuun ottamatta kohdissa 14.5 ja 14.6 mainittuja tapauksia.

Korjaus on suoritettava asennuspaikalla, ellei virheellisen osan palauttaminen korjattavaksi tai vaihdettavaksi ole urakoitsijan mielestä tarkoituksenmukaisempaa. Mikäli osan irrottaminen ja jälleenasennus ei vaadi erityistä ammattitaitoa, urakoitsija täyttää velvollisuutensa lähettäessään viallisen osan tilalle korjatun tai uuden osan.

14.5 Jos tilaajan ilmoitettua viasta käy ilmi, ettei laitteistossa tai työsuorituksessa ole urakoitsijan vastuulla olevaa vikaa, on urakoitsijalla oikeus korvaukseen vikailmoituksen hänelle aiheuttamista työ- ja muista kuluista.

14.6 Mikäli osan irrotus ja jälleenasennus edellyttää puuttumista muuhun kuin urakoitsijan toimittamaan laitteistoon, ei urakoitsija vastaa tästä aiheutuvista työ- ja muista kustannuksista.

14.7 Korjauksiin liittyvät osapuolten väliset osien kuljetukset tapahtuvat urakoitsijan kustannuksella ja riskillä, ellei muusta ole sovittu. Tilaajan on noudatettava urakoitsijan antamia lähetysohjeita

14.8 Uusiin vaihdetut vialliset osat ovat urakoitsijan omaisuutta, ja ne on annettava hänen käytettäväkseen.

14.9 Ellei urakoitsija tee korjauksia kohtuujassa, tilaaja voi ilmoittaa hänelle kirjallisesti mihin mennessä ne on viimeistään suoritettava. Ellei urakoitsija korjaa vikaa määräaikaan mennessä, tilaajalla on oikeus harkintansa mukaan joko:

- a) teettää tarvittavat korjaukset tai uudet osat urakoitsijan kustannuksella ja vastuulla, edellyttäen, että hän menettelee järkevästi ja kohtuullisesti. Tällöinkin työn saa suorittaa vain kyseiselle alalle pätevoitetyn ja rekisteröidyn yrityksen sekä riittävän ammattitaidon omaava asentaja.
- b) vaatia hinnan alennusta korkeintaan 15 %:iin saakka kauppahinnasta.

Mikäli vika on niin oleellinen, ettei toimitus täytä kohtuullisesti korjaustenkaan jälkeen sille sovittuja vaatimuksia tilaaja voi kirjallisesti ilmoittamalla purkaa sopimuksen. Purkaessaan sopimuksen tilaajalla on oikeus vahingonkorvaukseen, joka voi olla enintään 15 % urakkahinnasta.

14.10 Urakoitsija ei vastaa tilaajan hankkimasta raaka-aineesta tai tämän ohjeiden mukaan tehdyistä rakenneratkaisuista aiheutuvista vioista.

14.11 Urakoitsija vastaa vain urakoitsijan vastuulla olevista vioista, mikäli laitteistoa on käytetty ja huollettu oikein. Takuun voimassaolon edellytyksenä on, että takuuaikana tarvittavat huoltotoimienpiteet suorittaa Urakoitsija tai hänen valtuuttamansa huoltoliike. Vastuu ei kata normaalia kulumista tai huononemista, eikä huoltovaihto-osia ja tarveaineita.

14.12 Urakoitsija ei vastaa muista kuin kohdassa 14.1-14.11 mainituista alkuperäiseen toimitus-sisältöönä kuuluvista vioista, eikä välillisistä vahingoista kohdan 16.2 mukaisesti.

Vastuurajoituksia ei kuitenkaan sovelleta, mikäli urakoitsija on syylistynyt törkeään huolimattomuuteen.

15. VASTUU TILAAJAN LAIMINLYÖNNISTÄ

Mikäli tilaaja laiminlyö urakkasopimuksen mukaisen maksuvelvollisuutensa, on urakoitsijalla oikeus purkaa sopimus ja tilaajaa enempää kuulematta pidättää omistus ja irrottaa työkohteesta jo paikoilleen asennetut ja vielä maksamatta olevat rakennustavarat ja rakennusosat. Tilaaja vastaa irrottamisen mahdollisesti aiheuttamista vahingoista.

16. VASTUU LAITTEISTON AIHEUTTAMASTA ESINEVAHINGOSTA

16.1 Urakoitsija ei vastaa laitteiston aiheuttamasta vahingosta, jonka kohteena on kiinteä tai irtain omaisuus laitteiston ollessa tilaajan hallinnassa.

16.2 Urakoitsija ei vastaa välillisistä vahingoista kuten tuotannon tai liikevaihdon vähentymisestä tai keskeytymisestä, saamatta jääneestä voitosta, muusta taloudellisesta seurannaisvahingosta tai muusta samankaltaisesta, vaikeasti ennakoitavasta vahingosta.

16.3 Urakoitsijan joutuessa vastaamaan kolmannelle osapuolelle aiheutuneesta vahingosta tai menetyksestä tilaajan on hyvittävä urakoitsijalle tästä aiheutunut tappio, jos urakoitsija on 16.1 kohdan mukaisesti vapautettu tilaajalle aiheutuvasta vastaavasta vahingosta tai menetyksestä.

16.4 Urakoitsijan vastuun rajoituksia ei sovelleta, mikäli hän on syyllistynyt törkeään huolimattomuuteen.

16.5 Mikäli kolmas osapuoli esittää sopijapuolille laitteiston aiheuttamaksi väitetyn, vahinkoon tai tappioon perustuvan korvausvaatimuksen, on toiselle sopijapuolelle ilmoitettava heti asiasta kirjallisesti ja sopijapuolten tulee kohtuudella pyrkiä avustamaan toisiaan tällaista korvausvaatimusta koskevassa oikeudenkäynnissä esim. tarvittavia dokumentteja tai informaatiota luovuttamalla.

17. SALASSAPITO

Sopijapuoli ei saa toisen suostumuksetta luovuttaa kolmannelle osapuolelle sellaisia teknisiä tai kaupallisia tietoja, jotka ovat toisen omaisuutta tai, jotka toinen sopijapuoli sopimusta tehtäessä tai myöhemmin on kirjallisesti määritellyt luottamukselliseksi, ellei tämä ole sopimusveloitteen täyttämiseksi tai huoltamiseksi tarpeellista. Osapuolten on estettävä luottamuksellisen tiedon joutuminen henkilöstölleen, konsulteilleen, alihankkijoilleen tai muille toimittajille laajemmalti kuin edellä on sanottu. Tämä koskee myös mainitun tiedon käyttöä.

18. YLIVOIMAINEN ESTE (FORCE MAJEURE)

18.1 Seuraavia syitä pidetään ylivoimaisena esteenä, mikäli ne estävät sopimuksen täyttämisen tai tekevät sen kohtuuttoman vaikeaksi:

- » puolustustila- tai valmiuslaissa tarkoitettu poikkeuksellinen olosuhde (esimerkiksi Covid19-viruksen tai muun taudinaiheuttajan aiheuttama pandemia/epidemia) tai niihin verrattava seikka, joka aiheuttaa urakoitsijalle huomattavia vaikeuksia saada työntekijöitä ja rakennus-tavaroita tai muuten estää urakkasuorituksen;
- » Urakoitsijan, tämän aliurakoitsijan tai tavarantoimittajan taikka sivu-urakoitsijan suoritusta estävä lakko tai saarto, tai työnantajajärjestöjen hyväksymä tai päättämä työsulku, tai muu taistelutoimenpide;
- » Poikkeukselliset urakoitsijan suoritusta olennaisesti haittaavat sääolosuhteet;
- » muu sopijapuolista riippumaton poikkeuksellinen seikka, joka huomattavasti vaikeuttaa urakkasopimuksen velvoitusten täyttämistä ja jota sopijapuoli ei ole voinut ottaa edeltäpäin huomioon ja jonka tuottamaa haittaa hän ei ole voinut kohtuudella poistaa.

18.2 Mikäli alihankkijoiden toimitusten virheellisyys tai myöhästyminen ovat esteenä urakan sopimuksen mukaisessa ajassa valmistumiselle eikä urakoitsija voi ilman kohtuutonta ajanhukkaa ja kustannuksia suorittaa näitä hankintoja muualta, saa urakoitsija tarpeellisen ja riittävän pidennyksen urakka-aikaansa.

18.3 Jos toinen sopijapuoli ei ole viipymättä kirjallisesti ilmoittanut ylivoimaisen esteen alkamisesta toiselle sopijapuolelle, se ei voi vedota siihen vapauttamisperusteena.

Silloin sopimus voidaan purkaa ilmoittamalla siitä kirjallisesti toiselle sopijapuolelle. Tällaisessa purkutapauksessa on urakoitsijalla oikeus saada korvaus jo toimittamistaan sopimukseen liittyvistä työsuorituksista ja materiaaleista. Tilaajan on korvattava myös muut välittömät kustannukset, jotka aiheutuvat urakoitsijalle siitä, että hän pitää henkilöstöään, alihankkijoitaan ja työvälineistöään valmiina toimituksen jatkamiseksi.

18.4 Riippumatta siitä, mitä näissä sopimusehdoissa muuten on mainittu kumpikin sopijapuoli voi purkaa sopimuksen ilmoittamalla siitä kirjallisesti, kun sopimuksen täytyminen viivästy ylivoimaisen esteen vuoksi yli kuusi (6) kuukautta.

19. ERIMIELISYYDET

Näistä toimitusehdoista, niiden muuttamisesta ja lisäyksistä aiheutuneet riidat ja muut niihin liittyvät oikeussuhteet ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa voimassaolevien lakien mukaisesti, ellei erimielisyyksiä pystytä ratkaisemaan osapuolten välisin neuvotteluihin.